

Symposium

WERKEN WAAR JE ONTMOET

Leo Hooijmans

Op 8 mei 2001 organiseerde Assenburg het symposium: werken waar je ontmoet. Het vond plaats in de Cruise Terminal op de Kop van Zuid in Rotterdam, vlakbij de oprit van de Erasmusbrug. Een bijzondere plek in Nederland. In de begin jaren vijftig was dit de plek waar veel emigranten hun reis naar Canada of de VS begonnen. Even een vreemd gevoel voor uw auteur. Hij zou namelijk op driejarige leeftijd hier ook de reis naar Amerika zijn begonnen. Er kwam iets tussen en daardoor schrijft hij nu voor u in het Nederlands en niet in het Engels.

Slim

Er is veel veranderd op kantoor en ook in de komende jaren zullen de ontwikkelingen nog veel sneller gaan. Niet alleen in de werksfeer, maar ook maatschappelijk gaat de wereld op zijn kop. Assenburg als dealerorganisatie haakt hier slim op in. Terwijl de meeste innovatieve ontplooiingen waarmee de bekende meubelfabrikanten in de jaren '80 en '90 aan de weg timmerden een beetje doodgebloed zijn pikt Assenburg het op een bewonderenswaardige wijze weer op. Of het voor hun dealers in het dagelijks werkleven niet te hoog gegrepen is zullen we nog maar afwachten. Ik heb in ieder geval van de dag genoten. Hieronder volgt een kort verslag van de dag.

De dag werd geopend door de dagvoorzitter, de heer Diederik van den Biggelaar, Groepsdirecteur van Samas Kantoorinrichting Benelux. Hij kondigde als eerste spreker Theo Magermans (Manager Development Samas Benelux) aan. Deze belichtte het kantoor als ontmoetingsplaats voor kennis, collega's, klanten, ervaringen, de onderneming en een gezonde werkplek/omgeving. Hij verraste me met een afbeelding van een oprolbaar beeldscherm, waarover ik na het bezoek aan de CeBit 1999 al melding maakte, maar ik had het in deze vergevorderde uitvoering nog niet gezien.

Theo benadrukte nog even terecht dat communicatie op kantoor van essentieel belang is. Door de nieuwe kantoorconcepten (dus uit de cellenkantoren) komen de mensen weer in contact met elkaar. Hiervoor moet vooral bij het middenmanagement een cultuuromslag gemaakt worden om de nieuwe werkvormen te accepteren.

Solidair

De tweede spreker was Karin Sanders van de KUB. Ze is hoogleraar personeelswetenschappen aan de Katholieke Universiteit van Brabant en Universitair Hoofddocent arbeid en organisatie aan de Rijksuniversiteit Groningen. (Je zal je maar iedere keer voor moeten stellen. Gelukkig dat er visitekaartjes zijn!) Ze belichtte de verandering naar platte organisaties. Werken in teamverband. Ze benadrukte dat solidair gedrag belangrijk is voor op de lange termijn. Deze staat onder druk in de maatschappij. Net zoals de werkomstandigheden.

Leo Victor, Secretaris-generaal van het departement Algemene Zaken en Financiën van de Vlaamse Gemeenschap (we hebben het al over visitekaartjes gehad!) maakte melding dat bij het betrekken van het Boudewijngebouw in Brussel er bewust anders gewerkt moest gaan worden. Flexibiliteit is een bewuste beleidsoptie. Het kantoorgebouw was een samenvoeging van twee bestaande proefprojecten. De druk naar telewerken wordt opgevoerd. Leuk het taalgebruik van onze zuiderburen in het symposium. Soms gebruiken ze andere woorden, maar zijn ze (net als het Zuid-Afrikaans) vrij simpel om te zetten naar ons taalgebruik. Dit in tegenstelling met andere sprekers (niet alleen op dit symposium) waar de engelse ziekte heeft toegeslagen en waar nederlandssprekenden noch engelsprekenden een touw aan vast kunnen knopen.

Sjef Leenen, Hoofd Faciliteiten Gemeente Heerlen kwam de inrichting van zijn voormalige facilitaire baan bij de Gemeente Kerkrade uit de doeken doen. Dat had hij waarschijnlijk zo goed gedaan dat een transfer naar de Gemeente Heerlen een gevolg was. Zo had het voordeel van een goede innovatie voor Sjef ook een voordeel voor zijn carrière. Voor de Gemeente Kerkrade had het voordeel ook een nadeel (om in voetbaltermen te schrijven).

Sjef benadrukte dat er bij het hele proces samenhang en evenwicht noodzakelijk is. Mijlpalen om besluiten te nemen waren gehangen aan de bouwplanning. Bij de Gemeente Kerkrade leidde het tot een klantvraag georiënteerde organisatie met een scheiding tussen front- en backoffice met activiteit gerelateerde flexibele werkplekken.

Informatietijdperk

Na de pauze maakte Josephine Green van Philips Design een heel grote indruk op me. Ze sprak in uitstekend verstaanbaar engels (zonder andertalige uitdrukkingen) en met een gedrevenheid dat dit niet alleen haar werk is, maar ook haar passie. Ze gaf in een heldere toelichting het veranderen van de maatschappij weer van het landbouwtijdperk (van voor 1900) via het industriële tijdperk (20^e eeuw) naar het informatietijdperk (vanaf nu). Van de hiërarchische driehoeken van de eerste twee tijdperken naar de cirkel van het informatietijdperk waar ieder zijn deel krijgt en zijn bijdrage aan geeft. Vrijheid is toegang tot kennis.

Josephine Green, een heerlijk mens met een hoge sociale inslag. Zelfs de pijn in haar rug (of been) kon haar niet stoppen om de sociale veranderingen aan te kondigen. Het legertje alleenstaanden groeit (Gemiddeld 30% van de volwassenen in Nederland. Boven de 50% in Den Haag. Boven de 70% in New York). Daarom zullen er in de werkomgeving en in de maatschappij andere vormen van collectieve momenten komen om de mensen tijd en emoties te laten delen en ze binding te geven aan de groep.

Terecht meldde ze dat de apparatuur teveel op techniek is gestoeld. Voor gebruikers niet altijd even duidelijk. De ontwerpers zullen de technici zo moeten sturen dat het bedienen van apparaten en hulpmiddelen net zo gemakkelijk gaat als ademen.

Verder beeldde ze de verandering in de laatste vijftig jaar van de vorige eeuw helder uit met het voorbeeld van een kinderverjaardag. In de jaren vijftig bakte moeder zelf een cake. Spoot daar slagroom op en plantte een kers bovenop de zelfgemaakte taart. De feestmuts en de slingers werden zelf geknipt en geplakt. In de jaren tachtig ging men naar de bakker voor een verjaarskaart en naar de winkel voor kant en klare slingers. Nu laat men een partycenter het hele feest verzorgen en aankleden.

De duopresentatie van Erik de Vrijer en Jan Paul de Ridder van EGM architecten was een poging om komisch te presenteren. Ze gaven zelf aan dat ze het niet hadden voorbereid. Dat was ook wel te merken. Het getuigde (mijn inziens) niet van respect tegenover de velen mensen in de zaal die niet alleen voor het symposium een luttel bedrag hadden uitgegeven, maar ook hun kostbare tijd er voor hadden uitgetrokken. Maar aan opmerkingen in de pauze waren er toch mensen die het wel leuk vonden. Gelukkig hebben mensen een verschillend gevoel van humor anders was de presentatie helemaal voor niets geweest. Erik en Jan Paul brachten een paar succesvoorbeelden van relatief kleine inrichtingen in de creatieve sector. Dat ze daar scoorden kan ik me goed voorstellen, maar ik zag ze nog geen 5-600 man in een kantoorgebouw plaatsen waarin alleen maar administratieve taken worden uitgevoerd. Het leek me trouwens heel vermoeiend om het duo in een werkgroepsbespreking aan het woord te laten. Als de één nog niet was uitgesproken viel de andere hem al in de rede. Laat staan dat de overig werkgroepleden aan bod komen.

Sociaal

Het laatste deel was voor rekening van ir. Harry Sipkens van Architectenbureau Groosman Partners. Hij kenschetste met dezelfde gepassioneerde insteek als Josephine Green de te verwachten ontwikkelingen. Ook hij getuigde van een sociale inslag. Bij Groosman Partners is het mogelijk om zijn werktijd in te delen tussen 07 en 19 uur. Ook op zaterdag.

Het eerste deel van zijn betoog was een heldere uiteenzetting in woorden zonder een aandacht afleidende show in Powerpoint op het scherm. Het voorbeeld van de ontwikkelingen op het terrein van de Gemeentelijke Diensten in Amsterdam werden begeleid met mooie virtuele beelden van een gigantisch gebouw dat door het open en transparante ontwerp echt mooi te noemen is. Het gaat dienst doen als bedrijvenverzamelgebouw en zal zeker een aanwinst zijn voor de stad.

Leo Hooijmans van Galileo & Partners is kenniswerker, docent en freelance auteur op het gebied van de kantoorindeling & -uitrusting.

(Een verslag vind u digitaal op www.npartners.nl/publicaties.)